

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" Magistrați } 350 Lei pe an
" Avocați }

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul
Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei

AL. ULVINIANU

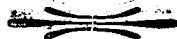
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL. I. MĂNESCU
licențiat în drept și în filozofie

Ș U M Ă R I :

Cuvântul M. Sale Regele Carol II.
Aspecte la gradele Magistraților de I. Postulache.
Recursul în casare la Tribunal de Octavian Popa.
Jurisprudențe Civile cu o notă de Al. Ulvianu.

Jurisprudențe Comerciale.
Jurisprudențe Procedurale.
Jurisprudențe Penale.
Jurisprudențe la diverse legi.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

A apărut:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiuni controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu

prim-președinte Trib. Arad

Nic. V. Mândru

Jude-președinte Trib. Arad

Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sarmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

Ordonanțe Ministeriale

(Ordine circulare, decizii și instrucții cu caracter juridic)

Apare lunar sub Direcția :
I. Mănescu, președinte la
Curtea de Apel Cluj.

Abonamentul 180 lei pe an
Un număr 40 lei.

Constantin Sudețeanu

Docent Universitar

Opinia publică

Analiza condițiilor și aspectelor ei.

Cluj 1935

De acelaș autor

a apărut: **Durkheim și școala** sociologică franceză.

A APĂRUT:

Buletinul Legilor

care publică legile,
regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați . . . 500 „ „

Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apel Cluj**

E Cristoforeanu

Doctor în drept dela Roma. Avocat

Tratat

de

Drept Cambial

Vol. I.

A apărut

**Colecția de legii și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legislativ.

Cuvântul Maiestăței Sale Regele Carol II.

(Cu ocazia promulgării Codurilor
penal și procedura penală).

Promulgând astăzi aceste două coduri ale României întregite, sunt conștient că aduc pietrei de temelie a unificării naționale un nou ciment, o nouă întărire.

După o muncă îndelungată a oamenilor de specialitate, astăzi țara se poate mândri, cu două coduri naționale, care totodată sunt coduri moderne, corespunzând tuturor cerințelor Dreptului.

În aceste două Coduri s'a căutat să se răspundă nu numai unor cerințe juridice, dar s'a căutat în primul rând să se răspundă unei cerințe eminamente de dreptate socială: se apăra individul — dar înainte de toate se apăra societatea, se apăra națiunea română, se apăra Statul.

Sunt convins că mâine când aceste două coduri vor intra în funcțiune, Justiția țării va ști să le aplice așa cum trebuie. Justiția este aceea care, dintr'o literă moartă este chemată să facă operă vie. Și astăzi, când se promulgă aceste coduri, nu pot decât să repet cuvintele spuse cu alt prilej că, în aplicarea legilor, Justiția îndeplinește o funcțiune națională și o funcțiune socială.

Sunt convins că magistratura noastră în aplicarea legiilor noi va fi întotdeauna la înălțimea datoriei.

Gândul Meu se îndreptă astăzi către acei care și-au depus munca pentru desăvârșirea acestei opere naționale și din tot sufletul meu aduc tuturor miniștrilor, consilierilor Consiliului Legislativ și membrilor Parlamentului, cari au conlucrat la această operă, viile și caldele Mele mulțumiri.

Fie că acest ceas, când se pune acest chiag uniunii naționale, să fie un ceas bun și un nou semn de înălțare și reîntărire a sufletului românesc.

Aspecte, la gradațiile Magistratilor și Legea organizării Judecătorești.

Corpul judecătoresc a fost zbuciumat de proiectul legii gradațiilor, ce urmează să se acorde după o așteptare lungă, durereoașă și tot pe ațăta plină de privațiuni, așteptare ce acest corp cu o resemnare înduioșătoare continuă să o îndure.

Glasul acestui zbucium, a găsit ospitalitate și în presa cotidiană, care de această dată semnalând celor ce trebuie să ia aminte dezideratele acestui corp de ordine, a continuat să publice memoriile ce propuneau anumite soluțiuni.

De câteva zile chestiunea pare a fi intrat în făgașul uitării, fără ca prin aceasta durerile corpului să fi fost rezolvate, ba mai mult ca zbuciumul slujitorilor „dreptăți“ să fi luat sfârșit. În sufletele disperate, — căci disperarea a impus prima dată acestui select corp ca juste cereri să treacă în domeniul publicității, — durerea continuă să se adâncească.

După informațiunile ziarelor, consiliul su-

perior ce urma să se întrunească la 25 Martie, a suferit o nouă amănare până după Sf. Paști, probabil între timp urmând să fie votată legea prin care se acordă gradațiile.

Să nu se uite faptul că în susținerea drepturilor Magistraturei, Asociația amicală a Magistratilor nu și-a spus cuvântul, fapt pentru care — tot după relatările gazetelor — Magistratii Tribunalului Ilfov s'au retras din asociație.

Faptul de și nu-l putem verifica în adevărul lui gol, este de ajuns de simpatic căci, ori asociația nu înțelege să-și ia rolul în toată greutatea, susținând interesele corpului ce o compune, și atunci gestul colegilor dela Ilfov își are toată motivarea pe lângă asentimentul întregii Magistraturi ce o compune, ori asociația și-a făcut complet datoria, dar toate intervențiile — ca mai totdeauna — au rămas infructuoase, în care caz conducerea asociației este datoare un comunicat al sforțărilor ce a făcut pentru susținerea corpului ce o compune.

Nu credem că ar fi deplasat nici gestul Ministrului Justiției, care cu o mai părintească grijă, ar lămuri corpul judecătoresc printr'un comunicat, la ce soluție s'au oprit cu privire la acordarea gradațiilor.

Sunt în aceste comunicate fapte cerute ce ar fi trebuit să vină dela sine, fără nici o sugestie din partea nimănui, cu atât mai mult, cu cât cei în drept cunosc zbuciumul sufletesc al Magistraturei.

Dar și gradațiile din proiectul legii era cum îl aduc gazetele nu satisfac acea condiție esențială „rezolvarea completă a problemei“.

În fond se face o nouă cârpeală legii de organizarea Judecătorească, ce aduce un petec mai mult acestei legi, de atâtea ori cârpită, pentru satisfacerea momentană a unei imperioase necesități.

Legea organică a magistraturei suferă de lacuni prea mari, pentru a mai suporta injecția unei noi modificări. Este realmente necesară complectarea ei abrogare prin o nouă lege, astfel întocmită, încât să nu creeze în același corp situații din cele de azi.

Evident nu voi fi de părerea a se împărți 1. magistrați generali 2. superiori și 3. inferiori într'un corp judecătoresc nu poate fi încadrat în organizarea armatei. Este prea jignitor cred, că în corpul de elită să se împartă trese, fapt ce a adus și oare care notiță în ziarul „Universul“, asupra articolului apărut în „Curierul judiciar“.

Nu aceste sunt lacunele legii. În sferele Ministerului Justiției se cunosc toate revendicările corpului judecătoresc și dorim „Omul“ dotat cu toată energia și curajul care rupând cu trecutul și trecând peste toate celelalte considerațiuni, să aducă: 1. inamovibilitatea în parchete 2. independența completă a magistraturii, iar în materia avansărilor acestea să se facă numai pe baze de examene, pentru fie ce grad până la Presedintele de secție de Curte, examene de a căror caracterizare să se întocmească tablouri, care să fie obligatorii în ordinea clasificării.

Cei reușiți la examene vor primi salariul gradului pentru care au reușit, în limita prevederilor bugetare.

Astfel se va asigura selecțiunea numai după merit, evitându-se situații iuguitoare când alte criterii, de alt ordin impun în grad merite de o îndoelnică valoare.

În sufletul slujitorilor dreptății, să fie asigurată *dreptatea* acelor ce slujesc cu merite netăgăduite și recunoscute prin examenele ce depun.

Examenul nu vor fi obligatorii, și numai acei ce înțeleg să-și valorifice pretențiunile urmând a se înscrie, cu care ocazie — ca și la avansare — să se aibă în vedere activitatea publicistică cât și socială a candidatului.

Sunt în aceste examene — credem în modestă noastră părere criterii prea apropiate de adevăr, cât și de merite, care vor fi dispensate de discuțiuni cu ocazia avansărilor.

Nu împărtășim nici susținerile colegilor asistenți de la Inalta Curte, care pretind drepturi bazate pe situația specială de care se bucură. Să nu se uite că în sânul aceluiași corp, nimeni nu poate pretinde drepturi de preferințe, cum ar reeși din memoriul ce Dnii asistenți au publicat și prin care revendică situația excepțională atât în salarizare, cât și prioritate la locurile efective. Examenul să rămână criteriul de apreciere și pentru D-ilor, iar avansarea să nu le fie considerată în grad efectiv, urmând să fie puși în aceeași situație ca și ceilalți membrii ai ordinului.

Discuțiuni și mai ales pretențiuni în acest sens nu au ce căuta în corpul ce slujește „dreptatea”, atunci când nu „dreptatea” vorbește.

Mai mult ca oricând să impunem ca revendicările magistraturii să găsească staisface-rea completă. *Pârghia dreptății* — în vârtejul vieții — să nu sufere pentru deținătorul ei nici cel puțin grija zilei de mâine, alături de privațiunile ce i le impune vitregul tratament de azi.

Cerem ca membrii ordinului ce compun Inalta Curte, să intervină cu toată Inalta Autoritate al Domniilor-lor ca, arătând realitatea celor în drept, să se găsească — ca pentru atât de multe alte — modalitatea să se asigure magistraturii salarizarea, iar legea nouă de organizare să dea magistraturii independentă, liniștea și dreptatea la avansări pe baze de examene.

I. POSTULACHE Judecător

Recursul în Casare la Tribunal.

(Urmare)

5. INSTANȚE DE CASARE

Art. 102 din Constituție prevede că pentru întreg Statul român este o singură Curte de Casație și Justiție, iar art. 103: dreptul de recurs în Casare este de ordin constituțional. Legi speciale dau însă atribuțiuni de casație și Curților de Apel și Tribunalului, iar Inalta Curte de Casație, de câteori a avut prilejul, a

hotărât că aceste legi sunt constituționale. (Cas. S. U. Dec. 4 din 1 II. 1934, P. S. 1934, 514. — Cas. S. U. 29 X. 1927, P. R. 1927, III, 149).

În motivarea acestor deciziuni găsim că „dacă prin art. 103 din Constituție se declară că dreptul de recurs în casare este de ordin constituțional, prin aceasta nu se recunoaște numai Curții de Casație, competența de a judeca toate recursurile, de orice natură, căci constituția vorbește de *recurs în casare*, iar nu *în casație*, în care caz evident că numai Curtea de Casație ar fi competentă a judeca toate recursurile”.

Legi speciale dau Tribunalului competența de a judeca recursurile, față de hotărârile judecătorilor de ocoale, pronunțate în primă și ultimă instanță și față de hotărârile unor instanțe speciale.

Astfel: Legea accelerării judecăților din 1929 (art. 70) Legea contribuțiilor directe (art. 84). Legea pentru înființarea și organizarea justiției muncii (15. II. 1933, art. 61). Legea pentru asigurarea plății lucrului efectuat (21. IV. 1931, art. 22) Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice (5 V. 1934 art. 52) precum și o serie de alte legi.

Toate aceste reglementează în mod deosebit recursul la Tribunal.

E însă important să fixăm, că cu toate deosebirile de detaliu, în esență e aceeași cale de atac extraordinară, care își are baza în art. 103 din Constituție, care ca esență prin nimic nu se deosebește de recursul în casare dat în atribuțiunea Curților de Apel, sau de recursul în casare dat în atribuțiunea Curții de Casație.

6. TERMINOLOGIE

Aci cred că este locul să lămurim o chestiune de terminologie, care are o importanță ce trece dincolo de o simplă problemă de nomenclatură. Ce este recursul în casare și ce este recursul zis în casație?

a) Din discuțiile parlamentare la Constituția din 1923 și răspunsul dlui Chirculescu s'ar părea că nu e nici o deosebire.

„În tot cazul cuvântul recurs în casație, nu înseamnă recurs la Curtea de Casație, ci recurs în casare; cum s'ar zice de ex. recurs în anulare etc.”¹⁰⁾

b) În expunerea de motive la art. 106 l. judecătorilor de ocoale din 1907, găsim următoarele:

„Am deschis deci înaintea Tribunalului de județ o cale de atac căreia i-am dat derumirea generică de recurs, dar care nu se va confunda cu recursul în casație, la Inalta Curte, căci se va deosebi de el prin împrejurările în cari se dă și prin misiunea Tribunalului înaintea căruia se îndreptează.

În adevăr, recursul acesta constituie un compliment de apărare pentru părți, căci el se dă, între altele și în cazul în care va fi rezultat din împrejurările cauzei. A-fără de aceasta, dacă motivul pentru care s'a atacat cartea de judecată se găsește întemeiat, Tribunalul judecă el însuși întreaga afacere.”¹¹⁾

¹⁰⁾ Lascără Moldovanu și S. D. Conescu: Constituția României din 1923 adnotată. București: 1925. Pag. 404;
¹¹⁾ C. Botéz: Noul codic de ședință, al jud. de ocol; Buc;

De aci rezultă că între cele două căi de atac ar exista anumite deosebiri, dar ele se reduc la detalii (faptul că un anumit motiv de casare e mai larg) iar pe de altă parte în ce privește evocarea fondului deosebirea e numai aparentă. În adevăr până la casare Tribunalul judecă în calitate de instanță de recurs, după casare judecă în calitate de instanță de fond.

c) Într-o decizie a Inaltei Curți de Casație S. II. din 13 V. 1924 (C. Judiciar 5. X. 1924 p. 509) găsim:

„Considerând că prin cuvântul recurs în doctrină și jurisprudență se înțelege orice cale de atac contra unei hotărâri, că deosebirea între recursul la Curtea de Casație și acela adresat la o instanță superioară de fond, consistă în aceea că cel dintâi este un recurs extraordinar, pe când cel de al doilea ordinar”.

Inalta Curte de Casație însă nu precizează de ce recursul făcut la Curtea de Casație este extraordinar și cel făcut la instanțele de fond (Curți de Apel și Tribunale) este ordinar.

d) O sentință a Tribunalului Hotin (12 III 1931, J. J. g. 1931, 1043) lămurește în modul următor problema:

„Legea Curții de Casație (art. 53 din 1925) dând puținta acestuia de a evoca fondul în anumite condițiuni al căror amănunte nu interesează însă, s'a înălțurat, principial, și ultima diferență ce există între recursul în casare și cel în casație, distincte a fi nu prin natura și caracterul lor, ci numai prin natura și situațiunea ierarhică a instanțelor competente să statueze asupra-le și prin oarecari diferențe de procedură, specifice recursului judecabil la Inalta Curte de Casație”.

Deci recursul în Casație, nu însemnează altceva, decât recursul în casare, care se judecă la Inalta Curte de Casație, iar recursurile judecate de Curțile de Apel și Tribunale, ca mijloc de atac, nu se deosebesc prin nimic de el. Aceasta cu atât mai mult cu cât aceste instanțe judecă, uneori, chiar după legea Curții de Casație.

De aci rezultă faptul foarte important, că al doilea recurs, făcut față de hotărârea dată de Tribunal după evocarea fondului, nu este admisibil (Cas. I. 11 I. 1933, P. S. 1933 p. 503) chiar și atunci dacă Tribunalul a judecat, din gresală, recursul ca apel (Cas. I. 12 I. 1934, P. S. 1934 pag. 484, Curtea de Apel Cluj secția II No. 1339—1934 Ardealul Juridic 12, 1935). Părerea contrară a fost și ea admisă (Cas. III. 492, 15 III, P. S. 1934, 489) dar este neîntemeiată, căci dupăcum motivează Secția I a Casatiei, prin hotărârea din 12

1908 p. 1089 și urm. unde se dau desbaterile parlamentare în care s'a accentuat că acest recurs este în fond un apel.

Al. Bădărău a spus: „Cu tot nonsenzul unei astfel de dispozițiuni, cred că, în definitiv, dispozițiunile art. 106 care înțelege, că din recurs se face în realitate o instanță de apel, sunt bune. Mai cred că nu este mare pagubă suprimarea recursului, căci două instanțe sunt o serioasă garanție”.

Azi, acest mod de a vedea nu se poate susține, căci recursul este de ordin constituțional. Totuși chiar și atunci, acest recurs a fost numit de P. Grădișteanu „un soi de amfibio juridică”.

I. 1934 „părțile sau judecătorul, nu pot, prin simpla lor voință, să aducă vreo modificare regulilor de competență sau căilor de atac, acestea fiind dela lege”.

7. LEGEA ACCELERĂRII

Legea judecătorilor comunale și de ocol, din 9 III. 1879 prevede atacarea cărților de judecată pronunțate de judecătorii în ultimă instanță, cu recurs, făcut în termen de 30 zile, la Tribunalul de județ respectiv, pentru exces de putere, incompetență sau violare de lege. Prin această dispoziție, s'a dat Tribunalului prima dată această competență¹²⁾.

Prin legea din 2 Iulie 1905, recursul a fost luat dela Tribunale și trecut la Curtea de Casație. Reforma, teoretic, satisfăcea principiului că instanța de casare să fie una singură pe toată întinsul Țării, numai așa putând fi menținută unitatea de jurisprudență. Practic însă reforma n'a dat rezultate. În adevăr, mii de dosare, s'au îngrămădit la Inalta Curte și au rămas în nelucrare, căci din cauza micului interes angajat în ele, părțile nu pot să stăruiască pentru judecarea lor. (Expunerea de motive Art. 106. l. i. ocoale 30 XII 1907).

Recursurile acestea s'au trecut deci din nou în competența tribunalului, prin legea judecătorilor de ocoale din 30 XII. 1907. Art. 106 din această lege, prevede recursul la Tribunal, atât în cauzele civile și comerciale, cât și în cauzele penale, în cari judecătoria a judecat în primă și ultimă instanță. Motivele au rămas aceleasi. Art. 106 l. i. o. a fost extins în toată Țara, prin legea accelerării din 1925 (art. 64). În situația aceasta a intervenit legea accelerării din 1929, care abrogând pe cea din 1925, spune:

„Hotărârile pronunțate de judecătorii de ocoale în ultima instanță vor fi supuse recursului la Tribunalele respective, pentru exces de putere, incompetență, violare de lege, omisiune esențială și denaturare de acte”.

Cari sunt cazurile în cari judecătorii de ocol judecă în prima și ultimă instanță, sunt determinate de Procedura civilă.

Recursul se face contra dispozitivului. Partea satisfăcută cu soluția primei instanțe, nu poate face recurs contra motivării, căci nu are interes (Cas. S. U. 27. IX. 1928 P. R. 1928 III, 33).

Forma e prevăzută de lege. Declarația de recurs se face în același mod ca și cererea introductivă de instanță (art. 70 al. 5). Recursul se declară la grefa judecătoriei, care a pronunțat hotărârea (al. 5).

Recursul făcut contra unei Cărți de judecată și declarat direct la Tribunal, este nul. (Trib. Romanatî. Sent. 24. 1932, J. g. 1932, p. 418).

Cas. I 3/1928. (P. R. 1928 III 59) anulează recursul..., fiindcă declararea recursului la instanța ce a dat hotărârea este o formalitate esențială.

¹²⁾ C. Botez: Noul codice de ședință al judecătorului de ocol, III. București: 1922 pag. 442.

Nulitatea nu e expres prevăzută în legea accelerării, dar toate instanțele anulează atât apelurile, cât și recursurile, depuse la altă instanță decât cere legea¹³⁾.

Nu este nevoie ca în petiție să se folosească în mod sacramental expresiunea „recurs“. E suficient să rezulte din motivele invocate de parte la cererea sa. (Cas. II. 13 V. 1934. C. judiciar 1924, pag. 509 cu o notă a dlui Eugen Decusară; Trib. Gori. II. Sent. 159 din 18 V. 1923. J. gen. 1923, 1113).

Termenul de recurs este de 5 zile libere de la comunicarea cărții de judecată, pentru partea absentă, sau dela pronunțare, când părțile au fost prezente (art. 70 al. 7).

8. MOTIVE

Legiuitorul din 1929 a primit motivele din legea judecătorilor de ocoale din 1907, fără să facă nici o schimbare, cu toate că, întretimp (1925) legea Curtii de Casatie, suferise în această privință o modificare importantă, prin introducerea ca motiv de casare a eroarei grosiere de fapt și a excesului de putere simplă. Un comentator al legii accelerării¹⁴⁾ spune că „e regretabil că între motivele de respune că „e regretabil că între motivele de recurs nu s'a introdus și eroarea grosieră de fapt“. E în adevăr regretabil, totuși motivele existente, vor trebui astfel interpretate, încât eroarea grosieră în interpretarea faptelor, să cadă sub cenzura Tribunalului. Aceasta fiindcă este inadmisibil, principial, ca recursul în casare la Tribunal, să fie mai strâmt decât recursul prevăzut de legea Curtii de Casatie.

Ca început să stabilim că motivele sunt limitativ determinate. Totuși invocarea lor nu e sacramentală (v. Roman cit. 124). Astfel desigur e admisibil să se spună în loc de „violare de lege“, „rea aplicare a legii“, cum e expresiunea din legea Curtii de Casatie.

Trib. Trei Scame prin sentința din 30—V—1928 (P. R. 1928 II, 44) hotărăște că nu este nevoie ca partea să se servească de termeni consacrați. Motivul pe care se sprijină recursul se poate stabili din întreg contextul petiției de recurs, prin *deducțiune*.

Credem că procedeul acesta e greșit. Invocarea motivelor nu e, desigur, sacramentală, dar aceasta nu înseamnă că recurentul poate să nu invoce nici un motiv, nici să creadă motive fanteziste, ci numai atât că nu trebuie făcută, chiar în termenii invocați de art. 70 l. accelerării, ci poate fi întrebuintată și o altă expresiune echivalentă.

Trib. Cluj, S. III, prin sentința Nr. 397—1935 din 20—V—1935, a hotărât însă că recursul motivat cu expresiunea greșită stabilire de fapt nu e bine motivat și deci acest motiv nu poate fi cercetat ca motiv de casare, fiindcă legea accelerării art. 70, nu cuprinde un asemenea motiv.

O enunțare separată a motivelor nu e ne-

¹³⁾ S. Mandolescu: Notă la sent. Trib, Romanai. No. 24—1932 J. g. 418.

¹⁴⁾ I. Georgescu: Legea accelerării judecăților din 1929. Cetatea Albă.

cesară. Motivul trebuie arătat însă expres și fiindcă în motivare trebuie demonstrat că motivul este întemeiat, logic, dela el se pornește motivarea, continuându-se printr'o serie de silogisme cari sunt necesare demonstrației. Trebuie să nu uităm că Tribunalul are în fața sa sentința judecătorească, pe care o cercetează prin prizma motivului de casare. Folosind o comparație, motivul de casare este ca o fereastră deschisă deasupra unui peisaj. Vezi atâta cât îți îngăduie motivul invocat, ceea ce nu vezi, dacă nu lezează ordinea publică, rămâne bine judecat.

Și, acum să trecem la cercetarea conținutului acestor motive.

a) Incompetența

poate fi materială și locală. Prima poate fi ridicată și direct în recurs, a doua numai în cazul când s'a ridicat conform procedurii civile, la prima instanță.

b) Violare de lege.

Acesta e motivul clasic de casare. Pentru ca instanța de casare să-si poată îndeplini menirea, părțile trebuie să arate ce anume text de lege s'a violat. Altfel recursul este nedeterminat. Dacă starea de fapt nu a fost atacată, Tribunalul o va primi ca constantă și va cerceta dacă prin aplicarea textului de lege, la această stare de fapt dată, legea a fost violată sau nu. În cazul acesta deosebirea între chestiuni de fapt și de drept, își are încă importanța sa.

Legea violată poate fi de procedură sau de drept material. În cazul prim se va putea vorbi de o violare numai când e o formă esențială de procedură și când n'a fost acoperită, printr'un act ulterior.

Prin lege se înțelege și un regulament și un obicei, când acesta e sursă de drept (art. 10 C. c. austr. v. Fav).

În principiu orice violare de lege dă loc la casare, căci menirea instanței de recurs este de a veghea la corecta aplicare a legilor. Totuși când dispozitivul se găsește iustificat, Tribunalul, ca orice instanță de casare, poate înlocui motivul eronat, dacă e motiv de drept pur, prin motivul de drept corect (Fav 110).

Asemenea, dacă hotărârea se bazează pe mai multe considerente, dintre cari fiecare în parte e suficient spre a motiva dispozitivul, Tribunalul nu va casa, căci hotărârea e bine motivată, iar ceea ce e în plus niciodată nu poate strica (Trib. Muscel 3—II—1927, P. R. III, 108. 1928: O motivare suverfluă a instanței de fond, care nu a influențat cu nimic soluția, nu poate constitui motiv de recurs). Desigur însă în motivarea hotărârii prin care se respinge recursul, se va îndrepta gresala primei instanțe.

E discutabil dacă violarea principiilor de drept va da loc la casare, căci legea accelerării nu prevede expres. Credem totuși că și dacă violarea principiilor de drept nu poate fi încadrat într'un motiv din cele prevăzute, va putea

fi formulată în sistemul din Ardeal, ca violarea art. 7 codul civil („Dacă cazul rămâne totuș dubios, se va deslega după principiile dreptului natural“) indicându-se și principiul de drept violat. Ce anume este un principiu de drept, e o chestiune care rămâne la înțelepciunea instanțelor de a o stabili.

c) Omisiune esențială

este vitiul comis de judecătorie atunci când nu se pronunță asupra unui mijloc de apărare în drept sau în fapt, invocat de parte, sau neinvocat de parte, dar care ar fi reșit din natura cauzei și pe care judecătoria ar fi trebuit să-l invoce din oficiu.

Ea poate fi deci în fapt, sau în drept. Motivul are un caracter mixt (v. Roman, loc. cit.) Trebuie însă să fie esențială, adică de natură a schimba soluția cauzei (Cas. I, 12, 1933, P. S. 1934, 375). Altfel judecătoria e în sfera ei suverană de a stabili faptele.

d) Denaturare de acte.

E un motiv care se referă la fapte, dar numai la fapte cuprinse într'un act. Cuvântul act e luat în înțelesul de instrument de probațiune. Nu e vorba de denaturarea convențiunii numai, ci în general de denaturarea unor fapte cuprinse într'un act, care are caracterul de instrument probatoriu. De ex. o scrisoare de renunțare unilaterală, care are eficacitate independentă de orice concurs de voințe, act unilateral cu regulile sale proprii (Cas. I, 18—V—1927, P. R. 1928 I, 13 cu nota D-lui Prof. Cerban).

Prin analogie cu celelalte motive și din rațiunea lucrurilor, rezultă că denaturarea trebuie să fie esențială și că ea trebuie să fie gravă. Interpretarea unei convențiuni, stabilirea unor fapte, repetăm, sunt de atributul suveran al instanței de fond. Sub controlul instanței de casare, cade numai eroarea de fapt, de natură a schimba esențial înțelesul faptelor și a duce la altă soluție în cauză.

e) Exces de putere.

Am văzut ce înțelege legea Curtii de Casație, prin excesul de putere calificat și simplu. Am spus că excesul de putere simplu încă trebuie să aibă un conținut, fiindcă, altfel, se face din ea cam ceea ce este o cheie falsă: o piesă care nu are nici o formă și care totuș deschide orice lacăt. Și am spus că singurul lucru care rămâne de făcut este să asimilăm acest exces de putere întru toate cu eroarea grosieră de fapt. Am văzut pe de altă parte că legiuitorul din 1929 dintr'o inadvertență regretabilă nu a introdus eroarea grosieră de fapt, printre motivele de casare la Tribunal. Am spus totuș că principial este inadmisibil să admitem că recursul la Tribunal ar fi mai strâmt decât cel din legea Curtii de Casație. Deci un singur lucru avem de făcut: să considerăm că excesul de putere din legea accelerării, cuprinde atât excesul de putere calificat, cât și excesul de putere simplu, asimilat cu eroarea grosieră de fapt.

De altfel totdeauna s'a făcut interpretare mai largă a acestei noțiuni, în legea judecătoriilor de ocoale.

„Excesul de putere, în cel mai larg sens, este tot ceea ce un judecător sau Tribunal a făcut, atunci când nu trebuia să facă, sau n'a făcut, atunci când trebuia să facă¹⁵⁾).

Ne vom opri însă la conținutul nostru așa cum l'am amintit mai sus și nu vom admite ca să se introducă în exces de putere și violarea de lege și omisiunea esențială și în general, nici un alt motiv, care e determinat expres de lege.

f) Violarea art. 270 Pr. civ.

Înainte instanțelor din Ardeal multe recursuri sunt motivate cu violarea art. 270 Pr. civ. Să analizăm puțin acest text de lege. El are trei aliniate.

Primul aliniat prescrie judecătorilor a avea în vedere întregul material al probațiunii în aprecierea verității sau neverității afirmațiilor privitoare la fapte.

În adevăr unul din atributele judecătorilor de fond, este de a aprecia dovezile, a primi pe cele cari sunt demne de încredere și a înlătura pe celelalte. Această operațiune o vor putea face având în vedere numai întregul material al probațiunii.

Al doilea aliniat prevede că în sentință se vor arăta motivele cari au dus la soluția cauzei, iar al treilea aliniat consacră principiul libertății probelor.

În situațiunea aceasta deci, cazurile când se poate viola art. 270 Pr. civ. nu sunt chiar atât de frecvente, cum s'ar părea. El poate fi violat prin aceea că:

1. La aprecierea probelor judecătorul nu a avut în vedere întregul material al probațiunii. 2. Nu a motivat sentința privitor la toate susținerile. 3. Și-a format liber convingerea, atunci când o dispoziție expresă de lege, prevede că probațiunea se va face numai cu anumite probe legale, sau a impus o anumită probă legală, când legea nu prevedea.

Să remarcăm că textul spune: la *aprecierea* probelor, nu la *stabilirea* faptelor. Aprecierii înseamnă cântărirea probelor, din punct de vedere al verității, pe care o cuprind. Ea premerge stabilirii faptelor. Gresala comisă cu ocazia aprecierii, desigur influențează stabilirea faptelor, dar pot fi cazuri când aprecierea e justă și totuș stabilirea în fapt să fie greșită. Deci eroarea grosieră de fapt, nu intră sub toate aspectele în violarea al. I, al art. 270. Acelas lucru se poate spune și despre omisiunea esențială, întră însă nemotivarea. (C. de Apel Cluj I, 205—1932, 17—II—1932: Având în vedere că Tribunalul n'a satisfăcut datoriei sale de motivare, prevăzută de art. 270 Pr. civ...).

OCTAVIAN POPA
judecător

(Va urma).

¹⁵⁾ Em. Dan: Codul general al judecătorului de Ocol, București, Sococ 1908 — comentăm la art. 106.

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia Nr. 1297—1935. Președinția Dlui O. Crăciunescu cons

Tutela. Uzufuctul legal. Conform art. 15 și 16 din Leq. tutelară, tatăl, tutore legal, este uzufuctuarul patrimoniului minorului și are dreptul asupra produselor ordinare și extraordinare în care intră și lemnul exploatat potrivit reulelor forestiere, și acestea nu sunt lucruri imobile.

DELIBERÂND.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs și actele dela dosar se constată, că recurentul Carol A. Iahoda făcând recurs contra deciziunei Curtii de Apel Cluj sec. III-a No. 2124—1929, această Secțiune prin deciziunea No. 1033 din 6 Iulie 1932 a casat cu trimitere deciziunea Curtii de Apel motivând că compromisul de arbitraj neconstituind în sensul art. 20 din legea tutelară (XX, 1877), un act de dispoziție prin care s'ar diminua patrimoniul existent al minorului, compromisul de arbitraj încheiat de recurent și Gavril Josika în calitate de tutor legal al minorului său copil Stefan Josika, intimatul în recurs, este valabil și că judecarea proceselor privind patrimoniul minorilor se poate deferi în mod valabil în condițiile legii judecătoreii arbitrale fără a fi nevoie de aprobarea instanței tutelare; că în urma acestei casări cu trimitere, Curtea de Apel Cluj S. III — procedând la judecarea din nou a procesului prin deciziunea supusă recursului a anulat sentința judecătoreii arbitrale pe considerentul că compromisul de arbitraj nu este valabil, deoarece Gavril Josika în calitate de tată și tutor legal al minorului, nedispunând liber asupra materialului lemnos din pădurea ce forma proprietatea minorului, nu putea încheia contractul de vindere-cumpărare relativ la acest material lemnos, întrucât, pe de o parte era îngrădit de art. 106 din legea tutelară, iar pe de altă parte nu a obținut adeziunea instanței tutelare la vânzare; că în contra acestei deciziuni Carol Iahoda a făcut recursul de față:

Având în vedere că prin motivele I și II de casare se invoacă violarea art. 54 din legea Curtii de Casație și a principiului autorității lucrului judecat rezultând din deciziunea Nr. 1033—1932 a acestei Inalte Curtii, săvârșită de Curtea de Apel prin argumentarea că compromisul de arbitraj nu ar fi valabil, întrucât contractul de vindere-cumpărare a materialului lemnos, n'a fost aprobat de instanța tutelară, desi chestiunea valabilității compromisului de arbitraj fiind transată prin zisa deciziune a acestei Secțiuni, Curtea de Apel nu putea să intre din nou în examinarea ei:

Având în vedere că această Secțiune cum s'a arătat prin deciziunea No. 1033 din 6 Iunie 1932 a stabilit în drept că în procesele privind patrimoniile minorilor, se poate proroga în mod valabil de către tatăl legitim al minorului

în calitate de tutor legal cu observarea condițiilor legii (pr. civ.) competența judecătoreii de arbitraj, fără a fi nevoie de aprobarea instanței tutelare, întemeindu-se Inalta Curte pe considerațiunea de principiu trasă din interpretarea art. 20 din legea tutelară în sensul că acest text se referă și vizează numai acele acte de dispoziție, acte patrimoniale, prin care se diminuează patrimoniul existent al minorului sau prin cari se face renunțarea la drepturi patrimoniale, în a căror categorie însă nu intră și compromisul de arbitraj.

Că în asemenea situațiune și întrucât dar chestiunea valabilității compromisului de arbitraj sub raportul aplicării dispozițiilor cuprinse în art. 20 din legea tutelară a fost rezolvată prin suszisa deciziune a acestei Secțiuni cu autoritate de lucru judecat, iar conform art. 54 din legea de organizare a Inaltei Curtii de Casație, punctele de drept solutionate de Inalta Curte prin deciziunile ei fiind obligatorii pentru instanța de fond în caz de trimitere, Curtea de Apel nu mai putea să intre în examinarea din nou a acestei chestiuni invocând în sprijinul soluțiunii sale lipsa de aprobare a instanței tutelare; astfel ca motivele I și II de casare sunt întemeiate:

Având în vedere că prin motivul III de casare recurentul se plânge de violarea art. 106 din legea tutelară în dezvoltarea căruia susține că dreptul de folosință al tatălui copilului minor în calitate de tutore legal nefiind mărginit numai la materialul lemnos ce nu trece peste tăetura anuală ordinară, ci acest drept referindu-se la întregul material lemnos din pădure, rău Curtea de Apel restrânge și admite acest drept numai la tăetura anuală ordinară:

Considerând că după art. 15, 16 din legea tutelară tatăl minorului în calitate de tutore legal, este uzufuctuarul patrimoniului minorului, iar conform art. 511 cod. civ. uzufuctuarul are drept asupra produselor întregi ordinare și extraordinare, în care intră și lemnul exploatat potrivit reulelor forestiere, de unde urmează că lemnele coapte și apte pentru detrișare nu sunt lucruri imobile în sensul art. 295 cod. civ. cum areșit motivează Curtea de Apel:

Că pe de altă parte dispozițiunea restrictivă din art. 106 din legea tutelară, care mărginește dreptul de vânzare al tutorelui la tăeri de păduri, numai la materialul lemnos ce nu exclude tăetura anuală ordinară, se referă exclusiv la tutorii sau curatorii numiți, iar nu și la tatăl copilului minor în calitate de tutore legal, împrejurare ce rezultă și din art. 26 din aceeași lege, care din dispozițiunile cuprinse în Capitolul I intitulat „Drepturile și obligațiunile tutorilor și curatorilor”, declară aplicabile în ce privește pe tatăl legitim al minorului, nu mai cele relativ la reprezentarea și educațiunea minorului, iar nu și la cele privitor la administrarea patrimoniului, cari sunt cuprinse sub cifra 3 în zisul capitol din cari fac parte și cele prevăzute în art. 106:

Că dar și acest motiv de casare fiind întemeiat, recursul urmează a fi admis și a se casa cu trimitere deciziunea atacată.

Curtea de Apel Cluj Secția II.

Decizia No. 889/935 clv. Președinția Dr. I. Papp președ.

Contract de locațiune prelungit în mod tacit prin continuarea folosinței obiectului contractului după expirarea termenului stipulat.

DECIZIUNE: Curtea admite recursul, ca-sează fără trimitere sentința tribunalului și menține sentința judecătorei de ocol etc.

MOTIVE: In contra sentinței No. Ca. 993—1934 din 3 Octombrie 1934, s'a declarat recurs în casare de către reclamant.

Curtea, asupra acestui recurs, ascultând expunerea raportului făcut în cauză de dl Consilier N. Davidescu. Pe reprezentantul recurentului în desvoltarea motivelor de recurs și pe reprezentantul părții intimată în combateri și concluziuni.

Deliberând asupra motivului de casare bazat pe eroarea grosieră de fapt când tribunalul a stabilit că între dânsul și intimată nu a existat nici un raport juridic de locațiune și în consecință a refuzat aplicarea dispozițiilor art. 1114 C. c. a. recunoscându-i numai dreptul la o acțiune în desdaunare.

Având în vedere sentința atacată și actele din dosarul tribunalului, constată că în fapt, tribunalul pe baza acestor acte și declarațiunile părților a stabilit că între reclamant — proprietar al imobilului menționat în petițiunea de acțiune — și comuna politică Fântânele din județul Bistrița, prin primarul său a intervenit în anul 1931 un contract prin care reclamantul închiria pe timp de un an calendaristic cu începere dela 1 Ianuarie 1931 comunei, pentru a-i servi drept local de școală, menționatul imobil cu prețul de 12.000 Lei anual, și că deși termenul stipulat în acest contract a expirat la 31 Decembrie 1931, școala a continuat să funcționeze în acel local în anii 1932 și 1933.

Ori astfel fiind și în materie de contracte de locațiune fiind de principiu că dacă, după expirarea termenului stipulat prin contractul încheiat, locatarul rămâne și este lăsat în posesiune, atunci se consideră locațiunea ca reînviată, este evident că tribunalul, numai nesocotind acest principiu al tacitei reconducțiuni întemeiate pe voința reciprocă și tacită a ambelor părți de a continua contractul a proclamat în sentința sa că „din lipsa unui nou contract scris, încheiat între părți contractul din 1931 nu s'a mai prelungit și reclamantul nu avea dreptul de a intenta acțiune pentru plata prețului chirii datorită pe cei 2 ani cât școala a continuat să funcționeze în localul său, ci numai o acțiune în daune“.

În consecință motivul de casare fiind întemeiat, recursul a trebuit să fie admis în baza art. 52 din Legea Curții de Casație și pe baza articolului 53 din aceeași lege, s'a statuat în fond în speță fiind vorba de o simplă aplicațiune a legii la fapte constante.

19 Martie 1935.

Președinte: Dr. Ioan Papp, Raportor: Davidescu.

NOTĂ. Din dispozițiunile art. 1114 și 1115 C. C. A., ca și din acele ale art. 1437 și 1452 C. C. R., rezultă că tacita relocațiune se formează când locatarul sau arendașul este lăsat de locator după expirarea contractului de închiriere sau de arendare, să rămână și să continue folosința imobilului închiriat sau arendat. Așa dar legea, din faptul că locatorul după expirarea contractului de închiriere, lasă imobilul în posesia chirieșului, institue prezumțiunea că părțile au consimțit la o tactică relocațiune sau reconducțiuni; cu alte cuvinte această împrejurare de fapt este considerată ca concludentă de a în vederea acordul tacit al părților asupra unei noi închirieri sau arendări.

Intr'adevăr voința tacită a părților crează un nou contract de locațiune, căci contractul primitiv de închiriere s'a desființat prin expirarea termenului stipulat.

„Tacita relocație zice, Pothier (Louage IV. 343) nu este contractul anterior care continuă, ci un nou contract, format printr'o nouă convenție tacită a părților, care se substituie celui vechiu“.

Acesta fiind principiul legii urmează, ca diferitele garanții de ex. fidejusiunea, cautiunea, ipoteca, — cari ar fi fost stipulate primului contract de închiriere, nu trec și nu se atașează de drept noului contract de închiriere creiaș în mod tacit.

Dar aceia ce ne interesează față de Deciziunea Curții care ne-a dat prilejul să spunem câteva cuvinte, este că din principiul stabilit în mod invariabil, că tacită relocațiune constituie un nou contract, născut din acordul realizat prin consimțământul tacit al părților, cată să deducem că părțile cari consimt tacit la o nouă locațiune, trebuie să fie capabile de a consimți în momentul formării contractului¹⁾. Astfel dacă una dintre părți în timpul executării primului contract devine dement, la expirarea contractului nu s'ar mai putea vorbi de o tacită relocațiune, fiindcă nu s'ar putea realiza concursul de voințe.

Tot asemenea în privința unor persoane juridice cum de pildă Statul, Județul, Comuna sau alte așezăminte publice al căror consimțământ nu se poate exprima valabil decât în anumite forme, cum de ex. după ținerea unei licitații, sau după aprobarea unor foruri tutelare, o relocațiune tacită este imposibilă, fiindcă virtual legea exclude putința exprimării unei voinți tacite și un consimțământ tacit nu poate suplini solemnitatea unor anumite forme prescrise imperativ de lege, tocmai pentru exprimarea consimțământului și deci aceste persoane sunt obligate de lege de a consimți în anumite forme și în mod expres la încheierea unui contract.

Așa fiind, credem, că o comună nu poate consimți o relocație tacită, fie ca chirieș, fie ca închirietor, și de aceea socotim că soluțiunea Curții ar întâmpina dificultăți de a fi adoptată în viitor.

Al. Ulvianu

Președinte la Curtea de Apel Cluj

1) Alexandrescu IX. pag. 189.

2) Laurent XXV, 336.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 1067—935. Președinția Dlui C. Crăciunescu Cons.

Autoritate de lucru judecat. Când obiectul primei acțiuni este plata sumelor din cambii:

adică acțiune cambială, iar prin a doua acțiune se pretinde daune cauzate prin dolul părții, într'aceste două acțiuni nu există aut. l. judecat.

Având în vedere că prin acest motiv de casare recurentul pune în discuțiune chestiunea de a se ști dacă mandatul de plată cambial rămas definitiv și care s'a și executat are autoritate de lucru judecat în acest proces.

Având în vedere că este necontestată constatarea Curtii de Apel că prin mandatul de plată s'a cerut de pârâtă obligarea reclamantului la plata unor sume de bani datorate pe bază a două cambii, iar prin acțiunea de față s'a cerut daune bazate pe dolul pârâtei datorit căruia i-a încasat pe nedrept suma cerută prin acțiune;

Considerând că este de principiu că pentru a exista autoritate de lucru judecat trebuia neapărat ca cererea a doua să aibă același obiect și aceiași cauză ca prima cerere, iar litigiul să se poarte între aceleași părți;

Că prin urmare când în prima cerere obiectul acțiunii era, cum este cazul în speță, plata unor sume de bani datorite în virtutea a două cambii, deci o creanță cambială, iar prin cererea a doua se pretinde despăgubiri pentru daunele cauzate prin dolul părții adverse, nu mai putea exista autoritate de lucru judecat, întrucât obiectul celor două cereri nu este identic.

Că astfel fiind, numai cu violarea principiului autorității lucrului judecat, Curtea de Apel a respins acțiunea reclamantului, așa că acest motiv de casare fiind fondat, recursul urmează a fi admis, fără a mai examina și celelalte motive de casare care devin fără interes, deciziunea casată, iar dosarul a se retrimite Curtii de Apel spre o nouă judecare.

Văzând și cererea de cheltuieli de judecată, pe care apreciind le fixează la suma de 3000 lei.

Jurisprudente Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.

Decizia No. 1257/1935. Președ. Dlul C. Crăciunescu consilier

Perimarea operează din oficiu și deci părțile nu mai trebuiesc citate.

DELIBERÂND.

Asupra recursului făcut de Zabalick Eugen în contra deciziunii Curtii de Apel Cluj s. I-a, Nr. C. I. 1415—1929 dat în proces cu Francisc Deack.

Având în vedere că prin această deciziune Curtea de apel a admis cererea pârâtului Deack Francisc de a se perima apelul reclamantului Eugen Zabalick făcut în contra sentinței Trib. Someș Nr. 1890—1923 din 15 Martie 1923.

Pentru a decide astfel Curtea de apel constată în fapt că reclamantul Zabalick Eugen înaintând recurs împotriva deciziunii Nr. 2195-1934 a Curtii de Apel Cluj, dată în proces cu Deack Francisc această Inaltă Curte, prin deciziunea Nr. 82—1929 a admis recursul recla-

mantului și a trimis afacerea la aceeași Curte spre o nouă judecare, dosarul sosind la Curtea de Apel în ziua de 14 Mai 1929, când a fost distribuit S. I. pentru o nouă judecare a apelului, că nici una din părți nu a solicitat fixarea termenului de desbatere și nu a plătit taxele de citații și nici nu au depus timbrele pentru emiterea citațiilor, din care cauză prin ordonanța din 5 Iunie 1931, dosarul s'a restituit Tribunalului spre conservare; că dar — zice Curtea — procesul stând mai mult de trei ani în nelucrare, urmează că cererea de perimare să fie admisă.

Având în vedere că prin primul motiv de casare recurentul susține, că cererea de perimare este inadmisibilă, iar hotărârea dată este nulă, deoarece perimarea după proc. civ. ard. operează dela sine distrugând efectele apelului, fără hotărâre judecătorească; că hotărârea este nulă și din motivul că recurentul nu a fost citat în instanța de perimare, cât și din motivul că intimatul a cerut perimarea recursului, iar nu a apelului.

Având în vedere că este exact că perimarea operează din oficiu, însă aceasta nu împiedică ne partea interesată de a sesiza instanța de judecată de a constata împlinirea termenului de perimare; că întrucât perimarea operează din oficiu, nu mai trebuiesc citate părțile, așa că primele două chestiuni ridicate prin acest motiv de casare sunt nefondate.

Având în vedere că și partea ultimă cată a fi respinsă, deoarece desi intimatul a cerut Curtii de Apel perimarea „recursului“, ea a înțeles prin aceasta să se perime actul care trebuie judecat de Curtea de Apel, adică apelul.

Că dar acest motiv de casare în întregime este nefondat.

Având în vedere că prin motivul II de casare recurentul susține că Curtea de Apel a violat art. 446 și 475 proc. civ. a săvârșit exces de putere; că în dezvoltarea acestui motiv recurentul arată că pauzarea nu are loc decât în cazul când la desbaterea apelului nu s'ar fi prezentat nici una din părți sau când părțile consimt la pauzarea procedurii, ori în speță nu este nici unul din aceste cazuri deoarece nu s'a fixat nici un termen pentru desbaterea apelului și nici părțile nu au consimțit la pauzare, că în orice caz nu data de 14 Mai 1929, când apelul a fost retrimis după casare Curtii de Apel, trebuie socotită ca punct de plecare a termenului de 3 ani, ci data de 5 Iunie 1931, când dosarul s'a restituit Tribunalului spre conservare; că în fine, decizia Curtii de Casație prin care s'a casat prima decizie a Curtii de Apel nu i s'a comunicat, formalitate ce trebuia să premeargă achitării taxelor de timbru pentru citații.

Considerând că desi potrivit procedurii civile numai cazul de pauzare voluntară și neprezentarea părților la desbaterea duce la perimarea (pauzarea) unei căi de atac, totuși legea de accelerare și legea timbrului a adăugat un nou caz de pauzare forțată, atunci când partea nu plătește taxele de citații.

Având în vedere că este necontestat în fapt că dela data restituirei apelului după ca-

sare (14 Mai 1929) recurentul nu a plătit cuvenitele taxe de citatii; că prin urmare termenul de pauzare (perimare) numai dela această dată trebuie socotit.

Că în ce privește dispozițiunea luată de Curtea de Apel la 5 Iunie 1931, de a se restitui dosarul Tribunalului, această nu este de natură să întrerupă termenul de perimare, fiind o dispozițiune administrativă, ori numai actul părții, cu plata taxelor de citatii întrerupe perimarea.

Că în fine și ultima parte a motivului de casare este nefondată de oarece nici un text de lege nu prevede comunicarea deciziunilor pronunțate de această Înaltă Curte.

Că astfel fiind și acest motiv de casare este nefondat și prin consecință recursul în întregime câtă a fi respins.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Decizia No. 242—1935. Președinția Dlui V. Șandor consilier

Recurs în materie de cărți funduare. Deciziuni de serie date de instanța de carte funduară. Termen de introducere. Aplicațiune.

Art. 199 din legea executivă prevede că în contra decisului de scriere dat de instanța cărților funduare, se admite recurs în termen de 8 zile dela împlinirea celor 15 zile socotite după desbaterile seriale.

Prin urmare acest text de lege prevede categoric, că termenul de 8 zile se socotește dela împlinirea celor 15 zile, iar acestea calculate din ziua desbaterii seriale, iar nu din ziua afișării sau comunicării hotărârii ce se atacă.

Art. 196 din zisa lege prevede că instanța cărților funduare este obligată să stabilească ordinea de achitare, astfel că în cel mult 15 zile dela ziua desbaterii seriale să poată fi expusă, ca nărtile interesate să ia cunoștință.

Prin această expunere nu se înțelege înmânarea sau afisarea hotărârii, ci punerea ei la dispoziție ca partea să aibă posibilitatea să ia cunoștință de cele hotărâte, ori în speță fiind constatat că hotărârea s'a redactat la 3 Ianuarie 1934, recurentul a avut timp suficient și pentru a lua cunoștință de ea și pentru a face recursul în termen.

Intrucât însă el a fost introdus la 16 Ianuarie 1934, deci peste termenul de 8 zile socotite după împlinirea celor 15 zile dela desbaterii seriale, care a avut loc la 18 Decembrie 1933 el este tardiv și bine tribunalul l'a respins ca atare.

Prin urmare nefiind vorba de violare art. 199 din legea executivă motivul este nefondat și deci recursul urmează a fi respins.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Decizia No. 267—1935. Președ. D-lui T. Magheru consilier

Cărți Funduare. Operațiunea în cartea funduară a unui act sub semnătura privată nu poate avea loc decât dacă acesta este redactat de un avocat sau notar public.

Potrivit art. 70 alin. IV. din legea avoca-

tilor din 28 Dec. 1931 așa cum a fost modificată ulterior prin legea dela 6 Aprilie 1932, în Ardeal și Banat actele sub semnătura privată privind înscrierile în cartea funduară trebuiesc redactate de avocat sau de notar public.

Dacă prin aceste texte de lege se prevede fără nici-o specificare numai termenul: Inscriserile, această lipsă nu poate fi interpretată în sensul că numai actele sub semnătura privată privind întăbulările trebuiesc redactate de avocat sau de notar public, ci în sensul că legiuitorul a înțeles să întrebuițeze un termen generic, care să cuprindă toate operațiunile de carte funduară atât întăbulările cât și prenotările cât și notările, așa cum de altfel se prevede și prin art. 59 din regulamentul cărților funduare.

Așa fiind și întrucât în încheerea atacată cu recurs există constatarea în fapt, rămasă definitivă că actul de cesiune pe care intimatul și-a bazat cererea de întăbulare nu este redactat de avocat și nici de notar public, este evident că în această situațiune față de dispozițiunile legale de mai sus un asemenea caz nu putea servi pentru nici una din operațiunile de carte funduară și deci nici tribunalul nu putea admite prenotarea dreptului pretins de intimat, decât numai prin violarea și greșita aplicare a art. 70 din legea avocaților.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a.

Decizia Nr. 1653—1935, Președinția Dlui Th. Radu cons-

Gestiunile de fapt atraq aceleasi răspun-deri ca și gestiunile legale, deci faptul acuzatului de a-si însuși banii salariilor, falsificând statele, constituie crimă de sustracțiune prev. de art. 462 c. p.

DELIBERÂND.

Aspura recursurilor declarate de către acuzatul Neamtu Nicolae și apărătorul public în contra deciziunii penale No. 900 din 27 Iunie 1934 a Curții de Apel Cluj, S. II-a. (dosar No. P. II 216—1933) prin care anulându-se sentința primei instanțe pentru cazul de nulitate prevăzut de art. 385 pct. 1. b. pr. p. acuzatul a fost condamnat la 5 luni și 15 zile închisoare corecțională, ca pedeapsă principală, la 700 lei amendă ca pedeapsă secundară și la excluderea dela funcțiuni și suspendarea exercitiului drepturilor politice pe timp de 3 ani, pentru faptele prevăzute, calificate și pedepsite de art. 355 și 356 teza II. c. p., 401 și 402 c. p. 355, și 356 teza I. c. p. 358 alin. I. teza II. și alin. 2 c. p. și art. 402 al. 2 c. p. cu aplicațiunea art. 99 și 92 c. p.

Având în vedere, că recursul declarat de către acuzat este bazat pe cazurile de nulitate prevăzut de art. 283 pct. I. a. b. c. 2 și 3 pr. p. iar cel declarat de către apărătorul public este

bazat pe cazurile de nulitate prevăzute de art. 385 pct. 1 a. și c. pr. p.

Având în vedere, că din deciziunea atacată se constată, că pentru a schimba calificarea dată de tribunal, instanța de apel stabilește în fapt că acuzatul la sfârșitul anului 1929, și-a însușit pe nedrept salariile ce se aflau în posesiunea sa a membrilor consiliului comunal. Medrea Grigore, Nișca Samson, Inga Ioan și Ostrovoanu Iosif, dela fiecare în suma de peste 1000 lei, ce cu acea ocazie a semnat fără a avea autorizațiune, numele lui Medrea Grigore și Nișca Samson, pe chitanțele de primire a salariilor în sumă de peste 500 lei și a făcut uz de aceste acte; că, și-a însușit pe nedrept salariile ce se aflau în posesiunea sa, a slujbaşilor comunali, Fărcașiu Iancu, Fărcașiu Anghel, Herbei Sebastian, Inga Teofil și Butas Saveta, dela fiecare în suma de sub 1000 lei.

Că, mai motivează instanța de apel, că de și acuzatul avea calitatea de notar comunal — funcționar public — dar întrucât nu avea calitatea oficială și însărcinare a păstra și administra banii comunei prin împrejurarea că a ridicat și și-a însușit salariile celor de mai sus nu poate fi considerat decât ca un încredințat al acestora, de a-le ridica salariile, și deci dacă și-a însușit banii nu a comis delapidare, ci simple sustracțiuni, banii fiind ai particularilor.

Considerând, că numai împrejurarea că acuzatul a ridicat salariile menționate, nu poate conduce, fără dovezi prin simplă deductiune la concluziunea că el ar fi lucrat în calitate de încredințat al consilierilor și slujbaşilor comunali, deductiune contrazisă de altfel chiar de către instanța de apel prin constatarea că acuzatul a semnat fără a avea autorizațiune de primirea salariilor pe doi dintre consilierii pe cari tot Curtea de fond i-a socotit întâi ca mandanți ai acuzatului.

Că, astfel fiind și cum potrivit dispozițiilor art. 23 din legea asupra contabilității publice, sunt supuse aceluiași jurisdicțiuni și traq după sine acea răspundere, ca și gestiunile legale, gestiunile de fapt săvârșite de orice persoană altă decât contabilul, care cu sau fără autorizație legală se va fi amestecat în mănuirea banilor publici, urmează că, întrucât acuzatul a ridicat și și-a însușit pe nedrept din banii aflați în posesiunea sa, după cum constată instanțele de fond în total 6483 lei, bani ai comunei cari conform art. 1 din menționata lege a contabilității sunt considerați bani publici indiferent de ce destinație ar avea și cum este stabilit în fapt, că acuzatul a falsificat pe actele de primire semnăturile unora din cei în drept să primească acești bani, acte cari nu pot fi considerate ca acte private și să conducă la aplicațiunea art. 401 și următorii c. p. întrucât ele servesc ca descărcare asupra sumelor manipulate și rămân în arhiva autorității publice și în consecință prin falsificarea lor se împiedecă descoperirea fraudei comise, urmează că faptele săvârșite de acuzat întru-nesc toate elementele crimei prevăzută și calificate de art. 462 al. I. și 463 c. p.

Că dar fapta acuzatului constituind infracțiune și cum greșita calificare se găsește a fi săvârșită în favoarea acuzatului și deci în lipsa de recurs din partea Ministerului public nu poate fi luată în considerare, urmează că motivele de casare bazate pe cazurile de nulitate de fond prevăzute de art. 385 pct. 1 a. și b. să fie înlăturate ca nefondate împreună cu motivele de casare bazate pe cazul de nulitate de fond prev. de art. 385 pct. 1. C. P. pe cari de asemenea sunt nefondate, întrucât din faptele stabilite de către instanțele de fond nu rezultă în favoarea acuzatului nici o cauză de excludere a imputabilității sau de stingerea punibilității.

Având în vedere, că din examinarea deciziunii atacate rezultă că, în speță s'a făcut o bună aplicațiune a textelor de lege reproduse mai sus în raport cu faptele constatate prin zișa sentință în sarcina acuzatului.

Că pedepsele de 5 luni și 15 zile închisoare corecțională, ca pedeapsă principală, 700 lei amendă ca pedeapsă secundară și excluderea dela funcțiuni și suspenarea exercitiului drepturilor politice pe timp de 3 ani au fost date acuzatului în cadrul acestor texte și cu respectarea limitelor legale așa încât motivul de casare bazat pe cazul de nulitate prevăzute de art. 385 pct. 2 pr. p. urmează a fi înlăturat, ca nefondat.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 33 al. 2 nov. pr. pen. pe când art. 92 c. p. a fost aplicat de către instanțele de fond la țara pedepsei părțile nu mai pot propune în fața Inaltei Curți o mai largă aplicațiune a acestui text.

Că astfel fiind și cum în speță acuzatului i-s'a făcut aplicațiunea art. 92 c. p. urmează că motivul de casare bazat pe cazul de nulitate prevăzute de art. 385 pct. 3. pr. p. să fie înlăturat, ca inadmisibilă.

Că dar recursurile cată a fi respinse, ca nefondate.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. Nr. 1535—935. Preșidenția Dnui N. Stăniță consilier

Brosurile „Martorii lui Dumnezeu. Tehopa” „Unde sunt morții” etc. — Prin acestea o atare activitate exercitată pe cale pacifică: atât timp cât agenții ei nu întrăncă o dispoziție penală nu poate fi înmiedecată întrucât este de principiu constituțional că oricine are dreptul de a-si comunica și publica ideile și opiniunile.

DELIBERAND.

Asupra recursului declarat de Parchetul General al Curții de Apel Cluj contra deciziunii aceleiasi Curți S. I-a Nr. 234—1934, prin care anulându-se sentința primei instanțe, acuzatului 1. Rus Gavrilă, 2. Vâlca Gligor 3. Sandru Constantin și 4. Modol Suzana au rămas achitați conform art. 326 pct. 1 Pr. Pen. de sub acuzarea infracțiunii prev. și pedepsită de art. 11 al. 2 din legea pentru reprimirea unor noi infracțiuni contra liniștei publice.

Având în vedere motivul de casare declarat și dezvoltat ulterior în scris cu invocarea nulității materiale prevăzută de art. 385 pct. 1 a pr. pen., prin care reeditându-se în parte motivarea primei instanțe, recurentul critică deciziunea pronunțată de către Curtea de fond.

Având în vedere că instanța de apel pentru a achita pe acuzați constată în fapt că numiții, făcând parte din secta religioasă „Martorii lui Dumnezeu-Jehova” au dezvoltat o activitate de propagandă răspândind în public cărțile: „Domnia Păcii”, „Unde ne sunt morții?” „Război sau Pace?” și „Impărăția-Spefanța lumii”, cărți a căror intrare în țară și răspândire în public nu s'a făcut în mod clandestin, ci au fost autorizate de Direcțiunea Presei din Ministerul Afacerilor Străine prin adresa Nr. 4831—1933 trimeasă numitei asociațiuni.

Că, stabilește Curtea de fond, din examinarea conținutului acestor broșuri rezultă că prin ele se propagă pe de o parte iubirea între oameni, credința în Dumnezeu și Cristos, deci ideea creștină și executarea celor cuprinse în Biblie și Sft. Scriptură, iar pe de altă parte se critică o stare de lucruri existentă și anume lipsurile materiale și vitiile ce bântuiesc societatea de azi din cauza călcării legilor dumnezești.

Că, în sfârșit, conchide Curtea de fond din răspândirea broșurilor incriminate nu rezultă în schimb nici un fel de agitațiuni din care s'ar putea naște vreun pericol pentru siguranța publică așa cum prevede art. 11 al. 2 din legea reprimării unor noi infracțiuni contra liniștei publice, text în baza căruia acuzații fuseseră condamnați de tribunal.

Considerând că prin articolul 11 al. 2 din legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștei publice se pedepsesc între alții și aceia care prin răspândirea în public de scriori de orice fel va agita sau va încerca să facă agitații din care ar putea să rezulte un pericol pentru Siguranța Statului:

Având în vedere că nu poate fi încadrată în acest text activitatea acuzaților, care prin scrieri împrăstiate în public fără însă a urmări agitațiuni din care s'ar putea periclita siguranța Statului — se mărginesc a critica o stare de lucruri actuală, pe care talmăcindu-o din punctul de privire al teoriilor lor caută a-i atribui o explicațiune teosofică potrivit acestor teorii.

Că, pe de altă parte, chiar dacă secta la care au aderat acuzații, pretinsă religioasă, se ocupă totuși prin broșurile de ea răspândite și de chestiuni de ordin social, economic și politic, făcând răspunzătoare politica de Stat de lipsurile materiale și vitiile societății actuale — o atare activitate exercitată pe cale pașnică atâtă timp cât agentii ei nu înfrâng vreo dispozițiune a legii penale și recurentul în motivare dată motivului de casare nu indică vre'o atare dispozițiune — nu poate fi împiedecată — întrucât este de principiu constituțional că ori cine are libertatea de a-și comunica și publica

ideile și opiniunile prin orai, prin scris și prin presă; fiecare fiind răspunzător de abuzul acestei libertăți în cazurile determinate prin codicele penal.

Că dar, este lipsită de interes discuțiunea ridicată de recurent prin dezvoltarea dată motivului de casare, dacă trebuie să prevaleze față de adresa Nr. 4831—1933 a Direcțiunei Presei, care a autorizat intrarea și răspândirea în țară a broșurilor incriminate, deciziunea Ministerului Cultelor publicată în Monitorul Oficial Nr. 193—1933 din care s'ar fi interzis orice activitate a sectei „Martorii lui Dumnezeu-Jehova”, deoarece este evident că potrivit art. 24 din legea Cultelor comb. cu art. 25 din Constituție, Ministerul nu are facultatea de a interzice activitatea unei asociațiuni religioase și de a restrânge dreptul în sine recunoscut fiecăruia de a răspândi prin presă după cum s'a arătat mai sus, ideile și opiniunile sale decât în cazul când, abuzul de aceste drepturi atinge vreo dispozițiune din codul penal — ceiace în speță nu s'a stabilit în fapt de către Curtea de fond în sarcina acuzaților.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I

Decizia No. 1865—985. Președenția D-lui E. Bănescu cons.

Actiune provocatorie. — Dacă o poate face și debitorul. — Soluțiune negativă. (Art. 69 legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934).

Ardeal: — Actiunea provocatorie conform art. 130 pr. civ. ard. — Inadmisibilitate.

Considerând că din acest text de lege rezultă că acțiunea provocatorie, tinzând la stabilirea pe cale judecătorească dacă debitorul întrunește cerințele legii spre a beneficia de dispozițiunile ei, a fost rezervată numai creditorului căci dacă legiuitorul ar fi înțeles să acorde acest drept ambelor părți adică atât creditorului cât și debitorului, ar fi spus-o, fără să facă distincțiunea de mai sus.

Că însă, întrucât legiuitorul prin art. 69 alin. ultim, nu vorbește decât de creditor, nu se poate pe cale de interpretare a textului de lege citat, să se extindă această dispozițiune și pentru debitor, legea pentru lichidarea datoriilor fiind o lege specială, dispozițiunile ei sunt de strictă interpretare.

Că de altfel legiuitorul nici nu putea admite debitorului o astfel de acțiune, deoarece nu are nici un interes căci prin citata lege s'au prevăzut debitorului alte mijloace pentru clarificarea situațiunii sale juridice din punct de vedere al admiterii sau al exceptării datoriilor acestora dela beneficiul legii conversiunii, or acțiunea provocatorie are loc numai în cazul când cel interesat, nu are posibilitatea valorificării dreptului său pe altă cale ceiace în speță nu este cazul.

Considerând că nici pe baza art. 130 pr. civ. ard. debitorul nu are drept la acțiunea provocatorie contra creditorului său, de oarece

conversiunea datoriilor, este reglementată de legea pentru lichidarea datoriilor și prin urmare, nu este locul la aplicarea dispozițiilor din dreptul comun.

Că astfel fiind și întrucât recurenții debitori pe baza art. 69 alin. ultim din citata lege, au introdus acțiune spre a stabili dacă întru-nesc condițiunile legii conversiunii față de creditorii lor bini și prin o bună aplicare a art. 69 alin. ultim, această acțiune a fost respinsă ca inadmisibilă.

Că deci motivul de casare bazat pe violarea acestui text de lege, fiind nefondat, recursul cată a fi respins.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.

Decizia No. 1498-1935. Președinția D-lui D. G. Lupu Președin

Competință. Din disp. art. 3 din leg. de org. Jud. reese că recursurile în materie fiscală, contravenții fiscale și monopol sunt de competența Curților de Apel, aceasta fiind instanța de drept comun în această materie.

DELIBERAND.

Având în vedere că prin dispoz. art. 3 din legea de organizare judecătorească, se prevede că recursurile în materie fiscală precum și în materie de contravenție la legile fiscale, la legea monopolurilor statului și la legea de urmărire, se vor judeca de Curtea de Apel respectivă, afară de recursurile cari prin această lege sau alte legi fiscale sunt date în competența altor instante.

Considerând că din cuprinsul acestui text rezultă că, competența Curților de Apel, ca instanță de recurs în această materie este de drept comun.

Că aceste dispozițiuni, desi prevăzute în legea generală a organizării judecătorești, nu sunt decât niște dispozițiuni speciale în ceiace privește competența ca instanță de recurs a Curților de Apel pentru contravențiile în materie fiscală.

Considerând că, prin dispoz. art. 31 § alin. 9 din legea Curții de Casație, care este ulterioară legii menționate, se prevede că această instanță este competentă să judece recursurile în materie administrativă și fiscală, numai în cazul când nu sunt date de legi speciale în căderea altor instante.

Că însă dispozițiunile în această din urmă lege în ce privește competența având un caracter general, urmează că ele nu au putere de modifica dispozițiunile speciale din legea organizării judecătorești — care atribue Curților de Apel competența în materie de contravenții fiscale.

Având deci în vedere că în cele două legi generale, aceea a organizării judecătorești și a organizării Inaltei Curți de Casație, sunt dispoziții relative la competență.

Că acele din legea pentru organizarea Inaltei Curți de Casație fiind de ordin general, nu se poate spune că modifică în mod implicit pe acelea din legea pentru organizarea ju-

decătorească, care sunt speciale în materie de competență și deci continuă a avea deplina lor apreciere.

Că astfel fiind și întrucât în spetă este vorba de o contravenție la o lege fiscală, contravenție la legea contribuțiilor directe, urmează că în baza art. 2 alin. 3 din legea de organizare judecătorească, instanța competentă a judeca în recurs aceste contravenții este Curtea de Apel respectivă, în spetă Curtea de Apel Cluj.

Tribunalul Târnava Mare

Sentința penală Mo. 1801/35. Președinte S. Borșan, judecător

Contravenție silvică. — Articolul 64 din codul silvic. Cazurile în care sancțiunile penale prevăzute de acest articol pot fi aplicate și proprietarilor vitelor găsite pășunând într-o pădure oprită. Soluție.

MOTIVE.

Considerând că pe baza actelor și lucrărilor din dosar, prima instanță greșit a făcut aplicațiunea art. 64 din codul silvic, când a stabilit vinovăția inculpatului Dumitru Vonica, care nefiind de față atunci când oile aflate sub paza ciobanilor Pentru Ungur, Ioan Știrbu, și Gheorghe Nicula, au fost găsite pășunând în pădurea bisericii evanghelico-luterane din comuna Hendorf, nici n'a semnat procesul verbal de flagrant delict silvic, din care nu rezultă că oile ar fi făcut vreo pagubă.

Că în arară de aceasta, în baza art. 87 din acelaș cod stăpânii nu sunt răspunzători de pagubele savarsite din partea servitorilor și răspund numai pentru despăgubirile civile, ori în spetă servitorii trebuiau condamnați la amendă, nu stăpânul oilor, deoarece, el personal n'a introdus oile în pășunea bisericii evanghelice din comuna Hendorf.

Că astfel fiind fapta încriminată nu constituie o infracțiune săvârșită de inculpatul Dumitru Vonica, care în baza art. 326 p. 1 Pp. urmează a fi achitat.

Pentru aceste motive redactate de dl Savel Borșan, judecător, Tribunalul, în numele legii, hotărăște: Admite apelul etc.

Sighisoara, 4 Decembrie 1935.

NOTĂ. Speta, care dealtfel se poate intrevede și din considerentele sentinței ce adnotăm este următoarea. Prin procesul verbal de flagrant delict Nr. 150-1935 dressat de pădurarul P. A. și pe baza concluziunilor ocolului silvic respectiv, inculpatul Dumitru Vonica dimpreună cu trei prepuși de-ai săi, ciobanii Petru Ungar, Ioan Știrbu și Gheorghe Nicula sunt trimiși în judecata judecătoriei Agnita pentru faptul de a fi fost găsiți — ultimii trei — pășunând în ziua de 2 Mai 1935 în pădurea bisericii evanghelico-luterane din comuna Hendorf, un număr de 200 oi și 200 miei, proprietatea primului. Cei 3 dintâi dispărând, Judecătoria stinge procedura pornită în contra lor, desăvârșind-o numai pe aceea privitoare la inculpatul Dumitru Vonica, pe care în cele din urmă, prin aplicațiunea art. 64 din codul silvic îl condamnă în lipsă, în calitatea

sa de proprietar al oilor, la o amendă de 2000 lei. Declarând apel împotriva cărții de judecată, invocă înaintea Tribunalului un unic motiv: inexistența vreunei pagube materiale. Instanța de apel însușindu-și-l și invocând din oficiu încă două motive, unul de formă — nesemnarea procesului verbal de delict silvic și de către inculpat — și altul de fond — că nu el a fost acela, care a introdus oile în pădure, nefiind nici măcar de față — reformează hotărârea condamnatoare, achitându-l de orice penalitate.

Credem ca sentința Tribunalului este greșită.

Nicăieri în tot textul ei și cu deosebire în articolul 64, legea silvică nu condiționează existența infracțiunilor ce ea sancționează și de existența unei pagube, fie ea materială sau morală. Prejudiciul, conform unor elemente... principii diriguatoare în materie, nu constituie un element — și încă unul indispensabil — al infracțiunii, ci o simplă rezultantă, care poate avea sau nu loc. Așa se și explică de altfel pentru ce, luând două exemple din chiar textul legii silvice, simpla tăere a arborilor sau aprinderea unui foc în pădure, alcătuiesc ele singure câte o contravențiune, chiar dacă arborii tăiați nu au fost și furati și chiar dacă focul nu s'a propagat și la vreun copac.

În conformitate cu art. 82 din aceeași lege, instanțele în nici un caz nu pot anula pentru vici de formă decât procesele verbale referitoare la flagrantele delict. Procesul verbal dresat în cauză poate fi considerat ca fiind de flagrant delict numai față de cei trei prepuși ai inculpatului, pentru că numai ei sunt acei, cari au fost prinși asupra faptului și nu și față de inculpatul Dumitru Vonică, a cărui prezență în momentul găsirii oilor — împrejurarea după cum se va vedea, neconcludentă — n'a fost constatată de altfel nici de organele silvice. Potrivit articolului 81 din același cod, procesele verbale obișnuite trebuiesc și ele să fie semnate de contravenienți sau, în caz de refuz, să se facă mențiune despre aceasta: Această formalitate însă, spre deosebire de aceea pretinsă în cazul flagrantele delict, n'a mai fost edictată sub sancțiunea nulității. Nerespectarea ei nu poate să aibă, din această cauză, ca urmare anulabilitatea procesului verbal și în ce privește pe inculpat, față de care el nu poate fi, după cum am arătat, decât unul simplu, obișnuit.

Vom insistă ceva mai mult asupra celui de-al treilea motiv invocat de asemenea din oficiu de instanța de apel, și potrivit căruia, se susține, inculpatul nu putea fi condamnat deoarece „nu el a introdus oile în pădure, nefiind nici de față când acestea au fost găsite”.

Pentru a evidenția dela început eroarea în care, din acest punct de vedere, a căzut Tribunalul, ne vom limita să reproducem textul articolului 64 din codul silvic, aplicat de prima instanță, inculpatului: „Proprietarul vitelor, care se vor găsi pășunând fără drept în păduri în vârstă mai mare de 10 ani sau în poienele acestora, se va pedepsi cu o amendă, după cum urmează; etc.”. Din simpla lui citire se poate deduce că dacă pedepsirea prepușilor ar mai putea constitui obiectul vreunei controverse, pedepsirea proprietarului, în cazul când vor fi întrunite și cele două condițiuni de mai la vale, devin cu totul certă. După cum se vede legiuitorul a părăsit sistemul practicat îndeobște în materie penală, prin uzitarea unor termeni indefiniți: oricine, oricare, acei cari, etc.¹⁾ întrebându-se de data aceasta o noțiune certă, exprimându-și din acest punct de vedere, intențiunea de a pedepsi mai întâi pe proprietarul vitelor și apoi pe prepușii săi. O fugitivă examinare apoi a acestui articol ne va pune repede în măsură să conchidem că este suficient ca vitele să fie găsite pășunând în pădurea oprită iar cel supus ju-

decății să fie proprietarul lor, pentru că acesta să fie considerat contravenient și în această situațiune, să se facă pasibil de amenziile prevăzute mai la urma articolului. Nici vorbă așadar ca legea să mai pretindă în afară de acestea, pentru calificarea infracțiunii și vreo altă circumstanță. În speță se învederează pe deplin, atât din instrucția premergătoare condamnării inculpatului cât și din însăși apelul său, că cele două circumstanțe se găsesc întrunite. Când instanța de apel prin urmare condiționează punitivitatea lui, în calitate de proprietar al oilor și de una din circumstanțele alternative, despre care face mențiune în motivare, ca: sau trebuia ca oile să fi fost introduse de ei în pădure sau să fi fost măcar de față la găsirea lor, prin aceasta nu face altceva decât să invoace niște temeuri străine și de textul legii și de intențiunea legiuitorului. Justiția este chemată, prin rolul ei, ca chiar atunci când unele texte înfruntă până și principiile de drept, să aplice *tale quale* legea, iar nu să o modifice sau să-i adauge anumite dispozițiuni, așa după cum nu mai încapă nicio îndoială a făcut și Tribunalul din cauză, când înlăturând aplicațiunea articolului 64, a putut conchide la achitarea inculpatului.

Raționamentul Tribunalului pare a-și fi găsit reazăm în acel principiu de bază în domeniul sancțiunilor penale, după care nimeni n'ar putea fi făcut raspunzător penanțe decât pentru propria sa faptă. Din procesul verbal de delict silvic și din toată instrucția urmata în cauza rezulta că într'adevăr oile au fost introduse în pădurea după ce prepușii inculpatului, în lipsa acestuia A-1 fi pedepsit pe el și nu pe făptași, ar fi însemnat să fi transplănat teoria responsabilității pentru fapta altuia. În domeniul dreptului civil, unde aplicațiunea ei nu mai poate fi susceptibilă de nicio discuție, în domeniul dreptului penal, ceea ce ar constitui, după glasurile cele mai autorizate²⁾ o simplă aberațiune, dacă nu chiar o absurditate. La prima impresie, s'ar părea că articolul de care ne ocupăm legiferează tocmai acest non sens. Este cert că fapta sau acțiunea inculpatului este de sine stătătoare și cu totul de altă natură decât aceea pusă pe seama prepușilor săi. În fapt aceștia din urmă sunt autorii contravenției pentru că materialmente numai ei sunt acei cari au și comis-o. Acțiunea lor totuș ar putea să rămână nepedepsită tocmai pentru că articolul 64 omite a se ocupa și de ei și se știe că *nulla poena sine lege*. Legiuitorul ar fi socotit adică inutil să mai ia și în contra acestora măsuri, ce nu ar fi fost de nicio utilitate, tocmai pentru că în majoritatea cazurilor, ei nu o săvârșesc decât din culpa altora, a celor chemați să-i îndrume și să-i supravegheze: Înalta Curte de Casație a hotărât totuș că și ei, pe lângă proprietarii vitelor, sunt pasibili de amendă³⁾.

Intrebarea ce se pune acum este aceea: cum se poate că deși autorii contravențiunii sunt după cum am arătat, prepușii, totuș articolul 64 a putut edicta pedepse și în contra proprietarului vitelor, care poate fi adică fundamentul pedepsei aplicate acestora?

Cazul prevăzut de art. 64 este unul din numeroasele ce abundă în special în materia contravențiunilor și în care incidența legii penale deviază dela autorul contravențiunii la autorul așa numitelor acțiuni mediate sau corelative⁴⁾. Se socotesc ca fiind corelativ acele acțiuni, când una din ele, constând fie dintr'o comisiune, fie dintr'o o-

²⁾ Vintilă Dongoroz: *Tratat de Drept și Procedură Penală* (I. Tanoviceanu), Vol. II, pag. 728.

³⁾ *Cas. I, Dec. din 18 Aprilie 1912*, Bulet. Cas. No. 223—1912.

⁴⁾ Vd. asupra acțiunilor mediate, considerațiunile savantului nostru penalist Vintilă Dongoroz, op. cit. pag. 725 sq.

¹⁾ Vezi și art. 60—62, 65, 66, 68—71, 74 etc. codul silvic.

misiune și efectuată cu intențiune sau numai din culpă, conduce la o stare de fapt care incită, folosește, înlesnește sau face posibilă o altă acțiune privită de legea penală ca o infracțiune, cu alte cuvinte una din ele — cea dintâi — este considerată ca fiind cauza rezultatului ilicit obținut prin secunda. Acest raport de cauzalitate va putea interveni atât în infracțiunile de dol cât și în acelea de culpă, pentru că în ambele cazuri, cel ce a dat naștere cauzei a încălcat legea prin activitatea sa doloasă sau numai culpabilă. Dacă pedepsirea celei de-a doua acțiuni, presupunem săvârșită din culpă, apare de neîndoielnică, se pune chestiunea: vom putea pedepsi și pe cea dintâi, acțiunea generatoare sau mediată? În infracțiunile datorite culpei rezultatul pedepsibil fiind produsul unor acțiuni săvârșite cu alt scop decât acela dobândit, nu poate fi nicio deosebire — s'a spus — între cel ce a creat cauza directă și imediată a rezultatului și cel ce a creat o cauză indirectă și mediată. Dacă niciunul din ei nu a putut sconta un rezultat pedepsibil în schimb însă, acest rezultat trebuia să fie întrevăzut de fiecare din ei, în finalitatea firească a acțiunilor lor. El apare deci ca fiind opera amândorura, unul autor al cauzei indirecte iar celalt ca autor al cauzei directe. Răspunderea penală a ambilor cată a se impune deci dela sine. Din acest punct de vedere atât doctrina cât și jurisprudența niciodată n'au ezitat, bine înțeles când textele nu s'au opus la aceasta, de a-i asimila, făcând, pe fiecare și independent, răspunzător penalicește de actele sale.

Acțiunea proprietarilor de vite — pentru a ne referi la textul examinat — este fără îndoială o acțiune cu totul aparte decât aceea a paznicilor sau a prepușilor săi și care nu poate fi dedusă din text. Legea însă îi consideră și pe ei pur și simplu, contravenienți, pedepsindu-i, pentru că se presupune că n'au corespuns intru totul și în prealabil îndatoririlor lor, derivând din contractul de locațiune de servicii încheiat cu prepușii lor, luând toate măsurile de precauțiune și indicându-l în special zonele de pădure asupra cărora s'a putut întinde pășunatul. Singură acțiunea omisivă a proprietarilor, săvârșită bineînțeles din culpă și fără intervenția vreunui acord prealabil între ei și prepuși, (pentru că într'un asemenea caz am fi avut de-a face cu o participațiune) a putut fi cauza care a înlesnit sau în tot cazul a făcut posibilă acțiunea comisivă a acestora din urmă. Corelațiunea dintre acțiunile lor este evidentă pentru că și unii și alții au contribuit la obținerea rezultatului ilicit, primii prin activitatea lor cu caracter culpos, omisivă sau negativă, iar ceilalți, ca autori materiali al faptului. În aceste condițiuni, proprietarii vitelor vor deveni și ei răspunzători penalicește, însă nu pentru acțiunea prepușilor, ci pentru propria lor acțiune — omisivă mediată cu ocaziunea contravenției comise de aceștia din urmă. Ca un corolar, oricâteori ei ar cumula o îndoită calitate și aceea de autori ai unei acțiuni mediate și aceea de răspunzători civilmente, vor putea fi obligați la daune și pentru o calitate și pentru cealaltă, fapta sau acțiunea lor neputându-se confunda cu fapta sau acțiunea celuiia pentru care responsabilitatea lor civilă rămâne întreagă.

La baza tuturor considerațiunilor de mai sus se găsește însă după cum arătat, numai o prezumpție ce ar putea fi foarte bine îndepărtată din inițiativa proprietarilor, cărora li rămâne fără nicio îndoială posibilitatea de a dovedi că au luat din timp toate măsurile de prevenire pentru ca faptul prepușilor lor să nu se producă, învederând așadar inexistența, în ce-i privește, a oricărei culpabilități.

Iată prin urmare expus, în mod cu totul succint, fundamentul penalității ce cată a se aplica în contra proprietarilor de vite precum și rațiunea, care a putut rezida

la legiferarea dispozițiunilor cuprinse în art. 64 c. s.

În speță, dată fiind corelațiunea dintre infracțiunea săvârșită dintre cei 3 ciobani, prepuși ai patronului inculpat și acțiunea omisivă a acestuia, presupusă ca fiind sursa sau antecedentul contravenției comise de cei doi, Tribunalul avea îndatorirea să deslușească limitele acestei corelațiuni, examinând toate împrejurările ce ar fi putut exclude orice urma de culpabilitate a inculpatului. În special ar fi avut obligațiunea să cerceteze dacă ei n'au avut în vreun fel cunoștință despre faptul prepușilor săi, spre a se vedea în felul acesta dacă prezumpția cuprinsă în text și dedusă din principiile expuse mai sus poate fi îndepărtată, în care caz, și numai atunci, achitarea ar fi devenit singura soluție logică și juridică. Dar cu — atât mai criticabilă ni se pare hotărârea de care ne ocupăm, cu cât ea a fost adusă în lipsa inculpatului și care în apelul său — nesuștinut — s'a limitat să invoace un singur temei, lipsa prejudiciului, dovedit și el, după cum am demonstrat deja, neconcludent.

Înalta Curte de Casație a avut de altfel prilejul să se pronunțe prin deciziunea despre care facem mențiune mai sus⁶⁾ asupra unei spețe similare, statornicind că dacă prepuși răspund penalicește de contravențiunea prevăzută de art. 64 din codul silvic, a fortiori vor răspunde penalicește și bineînțeles și civilmente, patronii acestora.

Un caz identic celui examinat de noi și în care incidența legii penale se resfrânge dela autorul infracțiunii asupra autorului acțiunii mediate, îl găsim conștințit în acelaș cod, în articolul 60 alin. 5, unde se spune: „Acei cari exploatănd în baza unui contract o pădure supusă regimului silvic, au tăiat ei sau oamenii lor alți arbori decât cei vânduți, sau un număr mai mare decât aveau dreptul, vor fi considerați ca delincvenți și urmăriți la plata amenzi și valorii arborilor după tarifele anexate la prezenta lege”. „Deși în principiu — lămurește Înalta Curte — răspunderea penală a unei infracțiuni incumbă celuiia care este autorul personal al faptului, această infracțiune însă, în cazul când autorul material a lucrat fără cunoștință și fără vreo intenție culpabilă, în urma ordinului sau a instrucțiunilor primite dela patronul său, responsabilitatea penală incumbă patronului chiar dacă delictul este fapta prepușilor săi⁷⁾.”

Suprema Curte însă a mers chiar mai departe, consacrand responsabilitatea penală a patronilor chiar și în cazul când aceasta nu este prevăzută într'un text expres de lege, iar săvârșirea faptului ilicit apare ca un act exclusiv al prepușilor lor. Considerând — spune Înalta Curte — că prin cuvintele: oricine va tăia, va scoate sau va ridică fără drept arbori de mai puțin de 2 decimetri în circumferință etc., nu se înțelege numai acel care materialmente a făcut o tăere sau a ridicat lemne dar și acela care a dat ordin a se face o asemenea tăere și care s'a servit de alți oameni ca de niște instrumente pentru a comite delictul silvic. Că așa fiind numai printr'o greșită interpretare a suscitului articol, Tribunalul a decis că patronul nu poate fi supus la pedeapsă pentru delictul comis de oamenii săi, când trebuia în prealabil a cerceta dacă patronul nu a dat el ordin oamenilor săi să facă tăerea ori dacă patronul n'a avut cunoștință și el de fapt. Că dar, când Tribunalul absolvă pe inculpat pe motiv că codul silvic nu prevede pedeapsa pentru patron, violează prin aceasta dispozițiunile articolului 60 din codul silvic⁷⁾.

⁶⁾ Vd. nota 3 de mai sus.

⁶⁾ Cas. II, Dec. No. 2470—1913 în Jurisprudența Română pag. 13—1913.

⁷⁾ Cas. III, Dec. No. 1871—1914 în Jurisprudența Română pag. 469—1914. Dr. TEODOR DIACONESCU.